

Соколов-Рудаков Д. Ю.

аспірант,

кафедра журналістики та міжнародних відносин,

Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури»,
вул. Чигоріна, 20, м. Київ, 01042, Україна

E-mail: daniil.sokolovrudakov@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0009-0003-9578-7773>

ЦІНА КОНТРОЛЮ: ЧОМУ США ПЕРЕХОДЯТЬ ВІД САНКЦІЙ ДО СИЛОВОГО ТИСКУ НА ВЕНЕСУЕЛУ

Зовнішня політика США відносно Венесуели зазнала зміни від політики санкційного та дипломатичного впливу до загрози прямої військової конфронтації. Проблема неефективності санкцій та альтернативних силових засобів примусу досліджується на прикладі політики США щодо режиму Мадуро у період з 2014 по 2025 рік. Метою статті є розгляд та аналіз чинників зацікавленості США у Венесуелі, аналіз зміни засобів впливу США на Венесуелу від інструментів санкційного тиску (починаючи з 2014 року) до силового стримування та прямої військової загрози у 2025 році. Оцінюються потенційні ризики та наслідки для безпеки в регіоні та світі. Методами дослідження є контент-аналіз офіційних документів США (законодавчих актів, аналітичних звітів), метод кей-стаді для дослідження політики США відносно Венесуели, історичний метод для вивчення та аналізу характерних змін у політиці США від 2014 року до 2025 року. Центральним дослідницьким питанням є зумовленість зсуву політики США щодо Венесуели системним впливом сукупності чинників. Інтегрально розглядаються фактори стратегічної енергетичної безпеки, можливі внутрішні загрози для США, геополітичне протистояння з КНР та РФ, ризики зменшення впливу у Західній півкулі. Запропонований інтегральний підхід для аналізу еволюції зовнішньої політики у регіонах зі стратегічною значущістю може використовуватися для аналізу інших подій з метою прогнозування зсуву зовнішньої політики держави до загрози військової конфронтації в умовах обмеженої ефективності стримування дипломатичними та санкційними засобами впливу. Результати президентських виборів 2024 року у Венесуелі підтверджують неефективність дипломатичних зусиль, початих з 2014 року. Режимом Мадуро декларувалась готовність сприяти легітимності та демократизації виборчого процесу, проте звіти міжнародних організацій фіксують порушення виборчого процесу. Подібне ігнорування вимог США сприяло переходу до стратегії військового впливу як логічного наслідку попередніх дій, що продемонстрували обмежену ефективність. Силовий сценарій розвитку конфлікту може мати непрогнозовані та небезпечні наслідки для США, Західної півкулі та усього світу. Прямі військові дії з боку США щодо Каракасу можуть мати внутрішньополітичні наслідки та сприяти поляризації суспільної думки всередині Сполучених Штатів. Нестабільність у регіоні здатна сприяти нарощенню військової присутності та впливу КНР та РФ у Західній півкулі. Невизначеність щодо запасів венесуельських енергетичних ресурсів здатна створити коливання на світовому ринку критично важливих енергетичних ресурсів.

Ключові слова: США, Венесуела, санкції, силовий тиск, Мадуро, КНР, РФ, міграційна криза, нафтові ресурси, зовнішня політика США.

Постановка проблеми в загальному вигляді, її зв'язок з науковими або практичними задачами. 28 липня 2024 року у Венесуелі пройшли вибори президента, за результатами яких Ніколас Мадуро формально підтвердив своє перебування на посаді глави держави. Мадуро зберігає за собою позицію керівника країни з 2013 року, але обіймати ключові посади він почав значно раніше: у 2006–2013 роках він був міністром закордонних справ за часів Уго Чавеса, певний час обіймав посаду віце-президента, а після смерті Чавеса успадкував владу та став очільником держави. Правління Н. Мадуро супроводжується затяжною економічною кризою, політичними протестами, зовнішньополітичними конфронтаціями та погіршенням соціально-економічних умов в державі. Вибори 2024 року стали точкою, коли ситуація навколо Венесуели вийшла на новий рівень невизначеності, зокрема через реакцію Сполучених Штатів Америки.

Сучасне загострення навколо Венесуели порушує деякі ключові питання для США та демонструє виклики, що постають перед Вашингтоном. США намагаються сприяти демократичним процесам всередині Венесуели, підтримують опозиційних щодо чинного керівництва Венесуели політиків та діячів, але з іншого боку ця стратегія не призвела до зміни внутрішньополітичної ситуації у межах Венесуели. Натомість Вашингтон опиняється перед низкою викликів для себе – геополітичним суперництвом з КНР та РФ, загрозами нестабільності нафтових потоків, наркотрафіком, міграційними кризами, що чинять прямий вплив на внутрішньополітичний порядок денний США. Починаючи з 2014 року Сполучені Штати Америки чинять дипломатичний та санкційний тиск проти Каракаса, але результати цих зусиль видаються сумнівними, оскільки уряд Н. Мадуро продовжує здійснювати контроль над державою, а вибори 2024 року продемонстрували обмеженість впливу тиску та дипломатії на внутрішньополітичні процеси у Венесуелі. 2025 рік характеризується зміною підходу США стосовно Венесуели – тепер Вашингтон втілює стратегію тиску шляхом посилення військової присутності в регіоні, розширення повноважень силових структур відносно Венесуели та жорсткою риторикою. Досліджена проблема неефективності санкційного тиску та еволюції зовнішньополітичного підходу США щодо Венесуели є актуальною як для теорії міжнародних відносин (неефективність санкційних механізмів як засобів зовнішньополітичного впливу та інструментів примусу), так і для практики зовнішньополітичного прогнозування.

Актуальність цього дослідження зумовлена важливістю комплексного аналізу причин та потенційних наслідків переходу США до нової санкційно-силової стратегії після виборів 2024 року.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, методологічної основи дослідження. Питання ефективності санкційного тиску США та політики дипломатичного сприяння демократичним процесам у Венесуелі активно обговорюється в аналітичних матеріалах і дослідженнях. Економічний та енергетичний виміри кризи аналізуються в роботах CSIS (Rendon & Price, 2019) та Global Americans (Global Americans, 2023), аналізі EIA щодо стану нафтового сектору господарства Венесуели (U.S. Energy Information Administration [EIA], 2024), а також у матеріалах CRS, присвячених ролі КНР та РФ у Венесуелі і в регіоні в цілому (Congressional Research Service [CRS], n.d.-a; CRS, n.d.-b). Гуманітарний та міграційний виміри розкриваються у звітах UNHCR (USA for UNHCR, n.d.), тоді як Congressional Research Service та інші інституції приділяють увагу виборам

2024 року, внутрішньополітичним процесам у країні та позиції США (CRS, n.d.-c; CRS, n.d.-a). Водночас, велика кількість аналітичних матеріалів досліджує окремі ізольовані чинники американської політики стосовно Венесуели, що зумовлює потребу в системному аналізі поєднання сукупності чинників.

Дослідження базується на поєднанні кількох методів. Контент-аналіз використовується для аналізу офіційних документів США (насамперед законодавчих актів), звітів (CSIS, Congressional Research Service), звітів міжнародних організацій, аналітичних матеріалів дослідницьких центрів, засобів масової інформації.

Метод кейс-стаді використовується для дослідження еволюції політики США щодо Венесуели у 2014–2025 роках як прикладу трансформації зовнішньої політики держави в умовах обмеженої ефективності санкційного тиску.

За допомогою історичного методу аналізуються хронологія подій під час політики санкційного тиску США відносно Венесуели протягом 2014–2025 років, результати та наслідки санкційної політики.

Хронологічні межі дослідження охоплюють часовий проміжок з 2014 до 2025 року. Географічні межі дослідження зосереджені на території Південної Америки та Карибського басейну з урахуванням глобального виміру.

Виділення невирішених раніше частин проблеми, яким присвячується стаття. Існуючі дослідження політики США щодо Венесуели зазвичай спрямовані на аналіз окремих, ізольованих вимірів кризи. Зокрема, досліджуються економічні та гуманітарні наслідки санкційного тиску (Rendon & Price, 2019), стратегічний вплив венесуельських енергетичних ресурсів відносно світової енергетичної безпеки (EIA, 2024), оцінка легітимності політичного режиму Мадуро (CRS, n.d.-c). Поза увагою дослідників залишається аналіз системного впливу сукупної взаємодії енергетичних, політичних, гуманітарних, безпекових та міграційних чинників як складових інтегральної системи, що зумовлює зсув зовнішньої політики США від санкційного тиску до військового примусу. Також належного висвітлення не отримало дослідження питання того, чи можливе використання факту подібної еволюції зовнішньополітичного курсу США як фундаменту аналітичної моделі для прогнозування дій США в інших конфліктах.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є розгляд та аналіз чинників зацікавленості США у Венесуелі, простеження еволюції американського ставлення до Каракасу, починаючи з запровадження санкцій у 2014 році до посилення тиску та військової загрози у 2025 році, а також оцінка потенційних ризиків і наслідків для регіональної безпеки. Особливо розглядається співвідношення зовнішньополітичних цілей Вашингтона (демократизація, стримування геополітичних конкурентів, боротьба з наркотрафіком та злочинністю) та обмежень, пов'язаних з гуманітарними, міграційними й військово-політичними ризиками. *Для досягнення цієї мети передбачається вирішення наступних дослідницьких завдань:* Виявити основні чинники стратегічної зацікавленості США щодо Венесуели – а саме, енергетичний, геополітичний, гуманітарно-міграційний та безпековий чинники; Простежити еволюцію санкційної політики США щодо Венесуели починаючи з 2014 року, оцінити її ефективність у досягненні заявлених геополітичних цілей; Проаналізувати президентські вибори 2024 року як переламний момент в розрізі американо-венесуельських відносин; Охарактеризувати зміну підходу США у 2025 році, виокремивши основні

інструменти посиленого силового тиску; Оцінити потенційні ризики та наслідки силового тиску для регіональної та внутрішньополітичної стабільності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів. Перед подальшим розглядом реакції Сполучених Штатів Америки на зміни внутрішньополітичної ситуації у Венесуелі важливо зрозуміти причини зацікавленості США у цій країні Південної Америки. Серед основних чинників зацікавленості США у Венесуелі можна виділити наступні:

- наявність у Венесуелі найбільших у світі запасів нафти та, відповідно, потенційний вплив Венесуели на світовий нафтовий ринок;
- геополітичне суперництво США з Китаєм та РФ, що намагаються налагоджувати зв'язки з Венесуелою, що потенційно несе загрозу для США;
- потенційні гуманітарні кризи всередині Венесуели, які можуть спричинити міграційні потоки, що дестабілізуватимуть внутрішньополітичні процеси як у країнах Південної Америки, так і безпосередньо у США;
- боротьба зі злочинністю та наркотрафіком, які безпосередньо впливають на США.

Варто розглянути більш детально кожен з вищенаведених чинників.

Згідно з даними ЕІА, станом на 2023 рік Венесуела володіє найбільшими доведеними запасами сирової нафти в усьому світі. Згідно з оцінками ЕІА, ці запаси становлять приблизно 303 мільярди барелів сирової нафти, що також є приблизно 17% від загальносвітових запасів (ЕІА, 2024). Для порівняння можна зазначити, що друга після Венесуели держава за обсягами розвіданих запасів сирової нафти – Саудівська Аравія – має запаси більше ніж 250 мільярдів барелів, Іран – більше 200 мільярдів барелів, Канада – більше 150 мільярдів барелів, Ірак – трохи менше 150 мільярдів барелів.

Незважаючи на велетенські запаси, Венесуела продукувала лише 0,8% від глобального обсягу сирової нафти, оскільки для видобування у Венесуелі потрібні технології, які є доступними для міжнародних нафтових компаній, проте робота цих компаній була суттєво обмежена міжнародними санкціями (ЕІА, 2024).

Стан нафтовидобувної інфраструктури всередині Венесуели оцінюється як поганий і такий, що не дає можливості державній компанії PDVSA фізично нарощувати видобування нафти. Згідно зі звітом Global Americans, некомпетентний менеджмент PDVSA, розкрадання елементів інфраструктури та відтік кваліфікованих кадрів разом із впливом санкцій призвели до катастрофічного падіння видобування нафти – так, у порівнянні з 1998 роком, станом на 2020 рік відбулося падіння на 81% у обсягах видобування (Global Americans, 2023). Виникає парадоксальна ситуація, коли країна з найбільшими запасами сирової нафти не може реалізувати свій потенціал.

Стабільність світових нафтових потоків є стратегічно важливою для США, і Венесуела має потенціал для впливу на ці потоки, що вносить додаткову невизначеність. Використання венесуельської нафти потенційно могло би зменшити світову залежність від нафти Близького Сходу, а також створити альтернативи російській та іранській нафті, відтак послабивши РФ та Іран.

Імпорт нафти з Венесуели до США було припинено невдовзі після запровадження з боку США санкцій стосовно державної нафтовидобувної компанії *Petróleos de Venezuela SA (PDVSA)* у 2019 році (ЕІА, 2024). Проте у листопаді

2022 року почалися певні послаблення для нафтовидобувних компаній щодо їх роботи у Венесуелі; так, у жовтні 2023 року деякі санкції з боку США відносно Венесуели було послаблено за умови допуску урядом Венесуели опозиційних кандидатів до президентських виборів 2024 року (EIA, 2024). Таким чином, Вашингтон є зацікавленим у видобутку венесуельської нафти для диверсифікації світових поставок та посилення тиску на інші держави-постачальники нафти – Іран та рф. Разом з тим, санкційний тиск США призводить до блокування постачання венесуельської нафти на світовий ринок, блокуючи диверсифікацію, і водночас не призводить до зміни режиму Мадуро або його демократизації. Таким чином можна констатувати недостатність санкцій як інструменту в контексті енергетичного виміру кризи США та Венесуели.

Другим чинником зацікавленості США у Венесуелі є протистояння з Китаєм та рф. Згідно зі звітом *China's Engagement with Latin America and the Caribbean*, підготовленим Congressional Research Service, протягом останніх 20 років КНР активно нарощує свій вплив у країнах Південної Америки та Карибського басейну, вкладаючи дипломатичні зусилля та фінансові ресурси з метою посилення присутності в регіоні (CRS, n.d.-a).

Економічними пріоритетами КНР у латиноамериканських та карибських країнах є забезпечення доступу до сировини й аграрних культур – зокрема, до нафти, соєвих бобів та мінералів, що містять літій (CRS, n.d.-a). Згідно зі статистикою, опублікованою КНР, загальний обсяг торгівлі між Китаєм та країнами Латинської Америки і Карибського басейну становив 482.6 млрд доларів США у 2022 році (CRS, n.d.-a).

Китайські державні банки надали Венесуелі кредитів на суму близько 60 млрд доларів у період з 2005 по 2022 роки, значну частину яких було спрямовано на енергетичний та інфраструктурний сектори (CRS, n.d.-a). Виходячи з цих фактів, вплив КНР на Венесуелу є очевидним і суттєвим.

Протягом своєї історії США декларували зацікавленість у стабільності Латинської Америки та готовність втручатися в політичні процеси регіону у випадку виникнення загроз – ця позиція бере свій початок від доктрини Монро та була розвинена у «Політиці великої палиці» Теодора Рузвельта. Незважаючи на те, що ці концепції вважаються застарілими, політична вага Латинської Америки для США не зменшилася, що проявляється у прагненні Вашингтона обмежити вплив геополітичних суперників у регіоні та підтримувати демократичні опозиційні сили у Венесуелі.

Окрім КНР, суттєвий вплив на Венесуелу чинить рф. Аналітичні матеріали Congressional Research Service відзначають, що рф була і залишається головним чинником, що підтримує Мадуро у політичній та військовій площинах.

У грудні 2018 року, рф розмістила два бомбардувальника, здатних нести ядерну зброю, на території Венесуели; у 2019 році рф розмістила військовий персонал у Венесуелі, пояснюючи це тим, що він необхідний для обслуговування військового обладнання, переданого рф. Також російська державна корпорація «роснафта» інвестувала приблизно 9 мільярдів доларів США для підтримки нафтовидобувної індустрії Венесуели і допомагала обходити американські санкції щодо видобутку та реалізації венесуельської нафти (CRS, n.d.-b). Подібні кроки з боку рф створюють технологічну, фінансову та військову залежність Каракаса від російських поставок, обслуговування техніки, підготовки персоналу. Подібна конфігурація

перетворює Венесуелу на вузловий елемент, плацдарм для військової присутності РФ та КНР у Західній півкулі, що може становити стратегічну загрозу для США в цьому регіоні. Очевидною є неефективність санкційного тиску в контексті запобігання можливому послабленню військового впливу США в Південній Америці.

Гуманітарні кризи та міграційні потоки з Венесуели створюють додаткове навантаження на країни Латинської Америки та Карибського басейну, а також становлять проблему для США. Згідно з даними ООН (Агенція у справах біженців), понад 7.7 млн венесуельців залишили країну з 2014 року (USA for UNHCR, n.d.). Це найбільший показник еміграції в історії Латинської Америки. Переважна більшість мігрантів – близько 6.5 млн осіб станом на квітень 2024 року – перебувають у країнах регіону. Лише Колумбія прийняла близько 3 млн венесуельців; значні громади мешкають також у Перу, США, Еквадорі, Чилі, Іспанії та Бразилії (USA for UNHCR, n.d.). Загалом близько 20% населення Венесуели залишило країну. Такий масштаб міграції впливає на внутрішньополітичні процеси в США: у міру поглиблення кризи в країнах-реципієнтах регіону, дедалі більше венесуельців прямують до південного кордону Сполучених Штатів. Тривале поєднання санкційної політики з поглибленням гуманітарної катастрофи створює відчуття неефективності попередніх заходів як серед американських еліт, так і в суспільстві.

Також існують припущення, що військові та силові структури Венесуели можуть бути пов'язані з наркотрафіком у США. Президент Трамп звинувачував венесуельську владу у сприянні діяльності наркокартелів (Stewart & Ali, 2025), що разом із фентаніловою кризою в США створює додатковий мотив для посилення тиску на Мадуро. Звинувачення керівництва Венесуели в сприянні наркотрафіку в Сполучені Штати переводять проблему Венесуели з площини зовнішньої загрози до площини прямої загрози внутрішній безпеці США.

Виходячи з наведених чинників, зацікавленість і стурбованість США процесами всередині Венесуели є природною та логічно впливають із питань національних стратегічних інтересів Сполучених Штатів у площинах геополітики, геостратегії, економіки та внутрішньої безпеки. Сукупність вищенаведених факторів сприяла поступовому переходу Вашингтона до більш жорсткої політики стосовно режиму Мадуро. На початковому етапі основним інструментом впливу стали таргетовані та секторальні санкції, спрямовані на поєднання тиску на правлячу еліту з мінімізацією прямих гуманітарних наслідків для населення. Саме з аналізу санкційної політики доцільно розпочати розгляд еволюції американського підходу до Венесуели.

У 2014 році Венесуелу охопили масові протести, спричинені соціальними, економічними та політичними чинниками. У відповідь на силове придушення протестів було ухвалено «Закон «Про захист прав людини та громадянського суспільства у Венесуелі» 2014 року (в оригіналі – Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Act of 2014), який засуджував насильство з боку Національної гвардії та органів безпеки щодо учасників протестів і передбачав запровадження санкцій проти осіб, причетних до переслідування протестувальників з політичних мотивів, зокрема за реалізацію права на самовираження та мирні зібрання (Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Act, 2014). У 2016 році дію цього акта було подовжено до кінця 2019 року (Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Extension Act, 2016) (за ініціативою сенатора Марко Рубіо, який станом на осінь 2025 року обіймає посаду Державного секретаря США в адміні-

страції Президента Дональда Трампа). Санкційний тиск США щодо Венесуели розпочався ще у 2014 році – за президентства Барака Обами, представника Демократичної партії.

Оцінки ефективності американських санкцій щодо Венесуели залишаються суперечливими. Частина аналітиків стверджує, що санкції погіршили гуманітарну ситуацію в країні. Також існують обґрунтування, які свідчать, що секторальні санкції не були першопричиною гуманітарної кризи, адже ще у 2016 році, за рік до того, як санкції завдали відчутного удару по економіці, Венесуела вже переживала гіперінфляцію до 800% (Rendon & Price, 2019). Санкційний тиск обмежив фінансові можливості режиму Мадуро, але не призвів до системної трансформації влади. Згідно з матеріалом CSIS 2019 року, санкції суттєво скоротили доходи режиму від торгівлі нафтою та нелегального видобування ресурсів (Rendon & Price, 2019), що змусило Мадуро піти на певні політичні поступки, зокрема на переговори з демократичною опозицією. Але станом на 2025 рік Мадуро залишається президентом Венесуели за результатами виборів 2024 року, легітимність яких викликає значні сумніви серед демократичних держав і міжнародних організацій. Це дозволяє стверджувати, що санкції не досягли мети сприяння демократичним змінам у Венесуелі.

Вибори 2024 року розглядалися опозицією як шанс на політичні зміни, однак процес був позначений численними порушеннями виборчих процедур. За офіційними даними, оприлюдненими Національною виборчою комісією (CNE), Ніколас Мадуро отримав 51.2% голосів виборців. Водночас соціологічні опитування засвідчували суттєву перевагу опозиційного кандидата Едмундо Гонсалеса, який, за оцінками опозиції, здобув 67% голосів (CRS, n.d.-c). Гонсалес був висунутий опозицією замість Марії Коріни Мачадо – популярної політичної діячки, яку рішенням Верховного суду було позбавлено права обіймати державні посади на 15 років (CRS, n.d.-c).

Порушення виборчих процедур були зафіксовані та задокументовані низкою міжнародних спостерігачів. Зокрема, Державний департамент США (CRS, n.d.-c) та Carter Center (The Carter Center, 2025) вказали на недотримання виборчих процедур під час проведення президентських виборів. Так, Державний департамент США вважає, що уряд Мадуро не дотримався домовленостей, досягнутих у жовтні 2023 року в Барбадосі з демократичною опозицією щодо проведення вільних і чесних виборів (CRS, n.d.-c). Отже, результати голосування не можуть вважатися такими, що відображають волевиявлення громадян.

Втім, одразу після проведення виборів 2024 року реакція країн Заходу стосовно Н. Мадуро була достатньо стриманою. Країни Заходу обмежилися закликами до публікації записів голосувань, припинення політичних переслідувань у державі та діалогу між політичними силами (Parraga et al., 2024). Причинами цієї стриманості можна вважати як небажання стрімкої ескалації, так і відсутність спільної стратегії щодо Венесуели та регіональні розбіжності між акторами, зокрема в Південній Америці.

У 2025 році політика США щодо Венесуели зазнала різкого зсуву. Президент Д. Трамп різко посилив тиск на Венесуелу, тоді як адміністрація Президента Д. Трампа звинуватила Мадуро у керівництві картелем Cartel de los Soles, який підозрюють у постачанні наркотиків на територію США (Stewart & Ali, 2025). Паралельно з цим США почали нарощувати військову присутність неподалік

Венесуели. Так, у листопаді 2025 року найбільший авіаносець флоту США, USS Gerald R. Ford, прибув до акваторії Карибського басейну разом з атомними підводними човнами та новітніми винищувачами F-35 (Stewart & Ali, 2025). Також згодом було повідомлено, що Центральне розвідувальне управління США отримало дозвіл на проведення операцій у Венесуелі (Bose, 2025), що свідчить про початок ще більшого тиску на Каракас.

Подібне загострення створює серйозну невизначеність. Незважаючи на вплив санкційного тиску на фінансові ресурси Венесуели, уряд Мадуро зберігає владу та здійснює ефективний контроль над державою. Ця невизначеність може бути інструментом тиску, але Мадуро здатний вдатися до відповідних дій у відповідь. Так, зазначається, що у випадку відкритої військової конфронтації Венесуела може вдатися до застосування партизанської тактики оборони (Reuters, 2025). Існують оцінки, що близько 8 мільйонів осіб у Венесуелі мають військову підготовку, проте реальна чисельність потенційних учасників оборони, імовірно, є значно меншою, ніж офіційно заявлено (Reuters, 2025). Тим не менш, невизначеність щодо власних потенційних втрат, перспективи тривалого конфлікту та гуманітарної катастрофи у Венесуелі є стримувальними факторами для США. Отже, ситуація є складною: з одного боку, санкції очевидно недостатні для впливу на політичну ситуацію у Венесуелі, з іншого – військовий сценарій видається надто ризикованим.

Висновки дослідження та перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Показано, що зацікавленість США у Венесуелі зумовлена поєднанням енергетичних, геополітичних, гуманітарно-міграційних та безпекових чинників. Венесуела є простором боротьби з РФ та КНР у Західній півкулі, джерелом можливої міграційної кризи та подальшої дестабілізації регіону та суттєвим чинником наркотрафіку в США. При цьому, Венесуела є потенційним джерелом для диверсифікації світових нафтових поставок, важелем впливу на РФ та КНР. Подібне різноманіття чинників зумовлює зацікавленість США у процесах всередині та навколо Венесуели.

Аналіз еволюції санкційної політики США щодо Венесуели у 2014-2025 роках дає можливість зробити висновки, що санкції суттєво обмежили ресурсну базу уряду Мадуро і вимусили піти на певні тактичні поступки, зокрема щодо формального допуску опозиційних політиків до участі у виборчому процесі. Проте, санкційна політика не призвела ані до зміни політичного режиму, ані до стійкого покращення ситуації з правами людини. Вибори 2024 року продемонстрували межі ефективності санкцій як інструменту політичного впливу щодо Венесуели з боку США.

Президентські вибори 2024 року у Венесуелі стали переламним моментом у відносинах між США та Венесуелою. Численні порушення, зафіксовані у звітах міжнародних організацій, мали відображення у стриманій міжнародній реакції, що підкреслила неможливість впливу на реальну ситуацію у Венесуелі шляхом санкційного тиску та оголила суперечливість риторики держав щодо підтримки демократизації та відсутність реальних важелів впливу.

У 2025 році підхід США щодо Венесуели зазнав корінних змін. Посилення військової присутності в регіоні, розширення повноважень розвідувальних структур та жорсткіша риторика щодо режиму Мадуро демонструють прагнення вийти з ситуації, в якій попередній санкційний тиск продемонстрував обмежену

результативність щодо цілей США у регіоні. Перехід до стратегії силового тиску є реакцією на обмеженість та неефективність санкційної політики в умовах загострення енергетичних, гуманітарних та безпекових ризиків. Аналіз матеріалів, звітів та формальних документів дає можливість спостерігати еволюційну природу переходу США до силового впливу.

Силовий сценарій розвитку подій може нести важкопрогнозовані та небезпечні ризики для США, Венесуели і усього регіону Західної півкулі. Можливі військові дії здатні спровокувати затяжний конфлікт з елементами партизанської війни, масштабну гуманітарну кризу, невизначеність на світовому ринку енергетичних ресурсів. Також, дестабілізацією регіону можуть скористатися КНР та РФ як основні стратегічні суперники США у регіоні, намагаючись посилити свій вплив та зменшити вплив США. Водночас, гуманітарні кризи та потенційні військові дії здатні дестабілізувати ситуацію в самих США, оскільки всередині Сполучених Штатів Америки суспільна думка щодо втручання у зовнішні військові конфлікти завжди є фактором поляризації суспільства та важливим внутрішньополітичним чинником.

Дослідження зміни зовнішньополітичного тиску США на Венесуелу, зокрема, перехід від санкційних інструментів впливу до стратегії силового тиску та примусу, може використовуватися відносно інших, майбутніх конфліктів з метою прогнозування дій та сценаріїв силового тиску державами, коли санкційна політика тиску не видається ефективною та результативною.

Наукова новизна дослідження полягає в аналізі того, як сукупність енергетичних, геополітичних, гуманітарних, міграційних та безпекових чинників зумовлює зсув політики США стосовно Венесуели від переважно санкційного тиску до політики військового тиску та загрози прямої конфронтації. В статті дістав подальшого розвитку інтегральний підхід до аналізу причин та наслідків зміни політики США щодо Венесуели, досліджується взаємозв'язок, системний вплив вищенаведених чинників разом, а не ізольовано.

На основі аналізу офіційних документів США, матеріалів та звітів аналітичних центрів, міжнародних організацій та засобів масової інформації виявляються системні причини зміни підходу США, зсув до широкої стратегії примусу. Цей метод дослідження може бути використаним під час аналізу інших конфліктів і прогнозування можливого переходу від санкційного тиску до військового примусу з боку США.

За типом наукова новизна є аналітично-інтерпретаційною, наводиться емпірична сукупність подій та фактів та пропонується системна інтерпретація подій шляхом аналізу взаємодії зазначених чинників.

References [Список використаної літератури]

- Bose, N. (2025, October 16). Trump authorizes CIA operations in Venezuela, raising pressure on Maduro. *Reuters*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/americas/trump-confirms-cia-authorization-venezuela-2025-10-15/> [in English]. [Bose N. Trump authorizes CIA operations in Venezuela, raising pressure on Maduro. Reuters. 2025, October 16. URL: <https://www.reuters.com/world/americas/trump-confirms-cia-authorization-venezuela-2025-10-15/> (дата звернення: 03.12.2025).]
- The Carter Center. (2025). *Final Report: Observation of the 2024 Presidential Election in Venezuela*. Retrieved from <https://www.cartercenter.org/publication/final-report-observation-of-the-2024-presidential-election-in-venezuela/> [in English]. [The Carter Center. Final Report: Observation of the 2024 Presidential Election in Venezuela. 2025. URL: <https://www.cartercenter.org/publication/final-report-observation-of-the-2024-presidential-election-in-venezuela/> (дата звернення: 03.12.2025).]

- Congressional Research Service. (n.d.-a). *China's Engagement with Latin America and the Caribbean* (Report No. IF10982). Retrieved from <https://www.congress.gov/crs-product/IF10982> [in English]. [Congressional Research Service. *China's Engagement with Latin America and the Caribbean* (Report No. IF10982). URL: <https://www.congress.gov/crs-product/IF10982> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Congressional Research Service. (n.d.-b). *Venezuela: Background and U.S. Relations* (Report No. R44841). Retrieved from <https://www.congress.gov/crs-product/R44841> [in English]. [Congressional Research Service. *Venezuela: Background and U.S. Relations* (Report No. R44841). URL: <https://www.congress.gov/crs-product/R44841> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Congressional Research Service. (n.d.-c). *Venezuela's 2024 Presidential Election* (Report No. IN12354). Retrieved from <https://www.congress.gov/crs-product/IN12354> [in English]. [Congressional Research Service. *Venezuela's 2024 Presidential Election* (Report No. IN12354). URL: <https://www.congress.gov/crs-product/IN12354> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Global Americans. (2023). *Venezuela's Oil Sector, A Global Americans Explainer*. Retrieved from <https://global-americans.org/wp-content/uploads/2023/01/2023.01.25-Venezuelas-Oil-Sector-A-Global-Americans-Explainer.pdf> [in English]. [Global Americans. *Venezuela's Oil Sector, A Global Americans Explainer*. 2023. URL: <https://global-americans.org/wp-content/uploads/2023/01/2023.01.25-Venezuelas-Oil-Sector-A-Global-Americans-Explainer.pdf> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Parraga, M., Spetalnick, M., & Paraguassu, L. (2024, August 14). West hits pause on fresh measures against Venezuela's Maduro. *Reuters*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/americas/not-fast-or-furious-nations-take-measured-reaction-venezuela-election-2024-08-13/> [in English]. [Parraga M., Spetalnick M., Paraguassu L. West hits pause on fresh measures against Venezuela's Maduro. *Reuters*. 2024, August 14. URL: <https://www.reuters.com/world/americas/not-fast-or-furious-nations-take-measured-reaction-venezuela-election-2024-08-13/> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Rendon, M., & Price, M. (2019). Are Sanctions Working in Venezuela? *Center for Strategic & International Studies*. Retrieved from <https://www.csis.org/analysis/are-sanctions-working-venezuela> [in English]. [Rendon M., Price M. Are Sanctions Working in Venezuela? *Center for Strategic & International Studies*. 2019. URL: <https://www.csis.org/analysis/are-sanctions-working-venezuela> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Reuters. (2025, November 30). *How could Venezuela's military respond to a US attack?* Retrieved from <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/how-could-venezuelas-military-respond-us-attack-2025-11-29/> [in English]. [Reuters. *How could Venezuela's military respond to a US attack?* 2025, November 30. URL: <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/how-could-venezuelas-military-respond-us-attack-2025-11-29/> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Stewart, P., & Ali, I. (2025, November 23). Exclusive: US to launch new phase of Venezuela operations, sources say. *Reuters*. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/americas/us-launch-new-phase-venezuela-operations-sources-say-2025-11-22/> [in English]. [Stewart P., Ali I. Exclusive: US to launch new phase of Venezuela operations, sources say. *Reuters*. 2025, November 23. URL: <https://www.reuters.com/world/americas/us-launch-new-phase-venezuela-operations-sources-say-2025-11-22/> (дата звернення: 03.12.2025).]
- U.S. Energy Information Administration. (2024). *Country Analysis Brief: Venezuela*. Retrieved from https://www.eia.gov/international/content/analysis/countries_long/Venezuela/pdf/venezuela_2024.pdf [in English]. [U.S. Energy Information Administration. *Country Analysis Brief: Venezuela*. 2024. URL: https://www.eia.gov/international/content/analysis/countries_long/Venezuela/pdf/venezuela_2024.pdf (дата звернення: 03.12.2025).]
- USA for UNHCR. (n.d.). *Venezuela crisis – situation report*. Retrieved from <https://www.unrefugees.org/emergencies/venezuela/> [in English]. [USA for UNHCR. *Venezuela crisis – situation report*. URL: <https://www.unrefugees.org/emergencies/venezuela/> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Act of 2014*, S.2142, Pub. L. No. 113-278 (2014) (United States of America). Retrieved from <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2142> [in English]. [Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Act of 2014, S.2142, Pub. L. No. 113-278. 2014. URL: <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2142> (дата звернення: 03.12.2025).]
- Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Extension Act of 2016*, S.2845, Pub. L. No. 114-194 (2016) (United States of America). Retrieved from <https://www.congress.gov/bill/114th-congress/senate-bill/2845> [in English]. [Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Extension Act of 2016, S.2845, Pub. L. No. 114-194. 2016. URL: <https://www.congress.gov/bill/114th-congress/senate-bill/2845> (дата звернення: 03.12.2025).]

Sokolov-Rudakov D. Yu.

Department of Journalistic and International Affairs

Private Higher Education Establishment «Kyiv University of Culture»

Chygorina Str., 20, Kyiv, 01042, Ukraine

THE PRICE OF CONTROL: WHY THE UNITED STATES IS SHIFTING FROM SANCTIONS TO COERCIVE PRESSURE ON VENEZUELA

Summary

U.S. foreign policy toward Venezuela has undergone a significant transformation, shifting from a policy of sanctions and diplomatic pressure to the threat of direct military confrontation. The problem of sanctions ineffectiveness and alternative coercive instruments is examined through the case of U.S. policy toward the Maduro regime during the period from 2014 to 2025. The article aims to examine and analyze the factors underlying U.S. strategic interest in Venezuela, to trace the evolution of U.S. instruments of influence from sanctions-based pressure (beginning in 2014) to coercive deterrence and direct military threat in 2025, and to assess the potential risks and implications for regional and global security. The research methods employed include content analysis of official U.S. documents (legislative acts and analytical reports), the case study method for examining U.S. policy toward Venezuela, and the historical method for tracing and analyzing key changes in U.S. policy from 2014 to 2025. The central research question concerns whether the shift in U.S. policy toward Venezuela is driven by the systemic interaction of a set of factors. The analysis integrates considerations of strategic energy security, potential internal threats to the United States, geopolitical rivalry with China and Russia, and the risks of diminished U.S. influence in the Western Hemisphere. The proposed integrated analytical approach to examining the evolution of foreign policy in strategically significant regions may be applied to other cases for the purpose of forecasting shifts toward military confrontation when diplomatic and sanctions-based instruments prove insufficiently effective. The results of the 2024 presidential election in Venezuela confirm the limited effectiveness of diplomatic efforts initiated in 2014. While the Maduro regime declared its readiness to support the legitimacy and democratization of the electoral process, reports from international organizations document violations. This disregard for U.S. demands contributed to the transition toward a strategy of military pressure as a logical consequence of prior measures that demonstrated limited effectiveness. A military escalation scenario may carry unpredictable and dangerous consequences for the United States, the Western Hemisphere, and the world at large. Direct military action by the United States against Caracas could produce significant domestic political repercussions and contribute to the polarization of public opinion within the United States. Regional instability may facilitate the expansion of Chinese and Russian military presence and influence in the Western Hemisphere. Uncertainty regarding Venezuelan energy reserves could generate volatility in global markets for critical energy resources.

Key words: United States, Venezuela, sanctions, coercive pressure, Maduro, China, Russia, migration crisis, oil resources, U.S. foreign policy.

Дата першого надходження статті до видання: 16.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026